

Yrkande i regionstyrelsen 2017-11-07

Diarienummer:

Ärendenummer: 4

Till

Regionstyrelse/regionfullmäktige

Komplettering av budget 2018 samt flerårsplan 2019-2020

Förslag till beslut

Regionfullmäktige föreslås besluta

- Att budgetbeslut från juni 2017 kompletteras med framlagda förslag enligt nedan avseende 2018 samt flerårsplanen för 2019 och 2020.
- Att regionbidrag till styrelser och nämnder för 2018 fastställs med de justeringar som föreslås enligt nedan.
- Att inriktningen för år 2019 och 2020 fastställs med föreslagna revideringar enligt nedan samt i övrigt enligt regionfullmäktiges fastställda budget för 2018 i juni 2017.
- Att resultat- och balansräkning fastställs i enlighet med de revideringar av ekonomiska ramar som föreslås enligt nedan.
- Att regionfullmäktiges tidigare fastställda strategiska mål, prioriterade mål, finansiella mål samt fokusområden i budget för 2018 och planperioden 2019-2020 i enlighet med beslutet i juni 2017 ligger fast.

Bakgrund

Sedan valet 2014 har den svenska ekonomin visat en tilltagande tillväxt. Utvecklingen har också påverkats av historiskt stora investeringar i välfärden, som den S-ledda regeringen har genomfört. Den svenska ekonomin befinner sig därmed i ett mycket gynnsamt läge just nu. Antalet arbetade timmar är högt och arbetslösheten sjunker. Sveriges kommuner och landsting (SKL) skriver i sin septemberrapport att arbetslösheten är nere på historiskt låga nivåer för större delen av arbetskraften, även om det fortfarande finns utmaningar för vissa grupper som behöver få stöd att komma ut i arbete. Investeringar i bostäder och infrastruktur slår alla rekord. Reallöneökningar ligger bland de högsta i Europa. Tack vare den S-ledda regeringens satsningar tas ytterligare steg att utvecklas den svenska modellen, samt öka jämlikheten och framtidstron i landet.

Även här i Västsverige är läget på arbetsmarknaden mycket ljus. Utvecklingen är till och med bättre än i stockholmsregionen, vilket visar på kraften i den västsvenska industrin och ekonomin.

Ovanstående faktorer har lett till att statsfinanserna har stärkts och resurserna till välfärden ökat, både i termer av generella och specialdestinerade statsbidrag. Hur regionen nyttjar detta gynnsamma läge är av avgörande betydelse för hur väl framtidens utmaningar kan mötas.

I samband med regionfullmäktiges beslut om budget 2018 ställdes olika budgetalternativ emot varandra. Vår bedömning vid beslutet var att det då framlagda budgetförslaget från den moderatledda majoriteten inte i tillräckligt stor utsträckning beaktade verksamheternas behov av en stabil grundfinansiering. Redan inför regionfullmäktiges beslut stod det klart att ytterligare resurser fordras för att skapa ett ekonomiskt jämviktsläge i verksamheterna. Detta framstod dessutom än tydligare när läget inom sjukhusvården analyserades redan under verksamhetsåret 2016. Vi ansåg att den moderatledda majoritetens ständiga vägran att kompensera verksamheterna för förväntade kostnadsökningar kommer att leda till ytterligare krav på nedskärningar och besparingar. Vi menade dessutom att resurserna beställarnämnderna måste ges rimliga förutsättningar för att teckna realistiska vårdöverenskommelser. Inget av dessa synpunkter föll i god jord hos den moderatledda majoriteten. Utvecklingen har inte sett mer gynnsamt ut under 2017. Det har självklart inverkat negativt på verksamheternas möjligheter att öka tillgängligheten, korta väntetiderna och erbjuda en jämlik vård i hela regionen. Vårdplatser har stängts, vårdgarantin har uppvisat stora brister, personalomsättningen ökat, likaså behovet av inhyrd personal. Dessutom har köp av extern vård fortsatt öka och personalrekryteringen har blivit en allt större flaskhals i verksamheterna. Långsiktiga personalpolitiska satsningar som stärker regionens konkurrenskraft lyser med sin frånvaro.

Ur det ekonomiska perspektivet har regionen uppvisat ett mycket starkt resultat 2016, något som sannolikt också kommer att bestå 2017. Detta innebär att det inte är brist på ekonomiska resurser som har lett till nuvarande situation, utan hur dessa resurser med starkt beaktande av god ekonomisk hushållning fördelats mellan nämnder och styrelser. Här har inte minst revisionen framfört starka synpunkter på hur regionens ledning och styrning fungerar. Vi konstaterar att den moderatledda majoriteten lider av stark senfärdighet. Detta har under mandatperioden lett till bristande grundfinansiering av redan befintliga verksamheter, samtidigt som nya reformer presenterats och pådyvlats. Resultaten av dessa har dock uteblivit, men efter sig har de lämnat en pressad organisation som istället för fokus på utveckling och förbättringar har ständigt tvingats ta fram nya besparingspaket, som i realiteten visat sig inte möjliga att realisera. I skrivande stund konstaterar vi vilken oordning som har råder när vårdöverenskommelser ska träffas mellan beställare och utförare. Vi ser således mycket allvarligt på situationen, och hur den politiska och ekonomiska styrningen fungerar.

Avslutningsvis vill vi konstatera att med den socialdemokratiska budgeten som vi presenterade i juni hade en hel del av ovanstående problem kunnat undvikas. Redan i delårsbokslutet i augusti föreslog vi att resurserna för innevarande år ska stärkas för att skapa en stabil grund inför 2018. Den moderatledda majoriteten valde att fälla förslaget.

Läget fodrar därför aktiva insatser. Detta fordrar i sin tur att regionens styrsystem upprätthålls och den ekonomiska styrningen tillämpas i enlighet med hur organisationen är tänkt.

Förslag till tilläggsbudget 2018

Föreliggande förslag har endast fokus på 2018. Skälet är att vi regionen inom kort kommer att inleda budgetarbetet för 2019 och plan 2020-2021. Utgångspunkten för förslaget är enligt följande:

- SKL:s skatteunderlagsprognos i september 2018
- Kända generella och specialdestinerade statsbidrag för 2018-2020. De specialdestinerade statsbidragen fördelas vid sidan av de ordinarie ramarna. Därför redovisas dessa i särskild ordning. De ger värdefullt tillskott till verksamheten under budget- och planperioden.
- Uppräkning enligt budgetbeslutet i juni på 2%
- De i övrigt i juni 2017 beslutade ekonomiska ramar för budget 2018
- Övriga ekonomiska faktorer som bör beaktas i det sammanlagda förslaget
- Där ingen annan förändring föreslås enligt detta framlagda förslag gäller tidigare beslutade ramar.

Några ekonomiska faktorer av betydelse för förslaget till tilläggsbudget

Förslaget till tilläggsbudget bygger på följande förändringar av de ekonomiska förutsättningarna:

Ökade generella och specialdestinerade statsbidrag

Tabellen nedan visar aktuella specialdestinerade statsbidrag avseende 2018-2020. Tilläggsbudgeten tar hänsyn till senast aktuella specialdestinerade statsbidrag under perioden. Övriga generella statsbidrag är inarbetade i de ekonomiska ramarna, likaså förändringar av läkemedelsbidrag etc.

Bidrag	Budget 2018 juni 2017	Nya statsbidrag i BP 2018	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Hälso- och sjukvård					
Professionsmiljarden, Moderförvaltningen					
Kvinnors hälsa, förstärkning primärvården	85,0	150,5	265,5	235,5	150,5
Kvinnosjukvård, förlossning					
Stöd till riktade insatser inom psykisk hälsa (ungdomsmott.)	88,5	7,5	96,0	54,3	54,3
Psykisk hälsa, första linjens vård samt specialiserad psykiatri		75,0	75,0	150,0	150,0
Försäkringsmedicinska utredningar			40,0		
Jämlik cancervård	69,0		69,0		
Vävnadsdirektivet					
Kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess	200,0		200,0		
Goda arbetsvillkor och arbetssätt		326,0	326,0	326,0	326,0
Patientmiljard		163,0		163,0	163,0
Tillgänglighet barnhälsa		20,6	20,6	20,6	20,6
Gynekologisk cellprovtagning		23,5	23,5		
Råd och stöd LSS (Handikappverksamhet)	15,0		15,0	15,0	
Tolktjänst (Handikappverksamhet)	12,0		12,0	12,0	
Utrustning för elektronisk kommunikation	3,5		3,5	3,5	
Vård av asylsökande	250,0		250,0	250,0	250,0
MunH Center	5,9		5,9	5,9	5,9
ALF-bidrag (forskning, läkarutbildning)	452,3		452,3	452,3	452,3
TUA-bidrag (forskning, tandläkarutbildning)	80,8		80,8	80,8	80,8
Registercentrum cancer (RCC)	8,0		8,0	8,0	8,0
Summa hälso- och sjukvård	1 270,0	766,1	1 943,1	1 776,8	1 661,3
Övriga					
Ökade resurser till välfärden, flyktingbidraget					
Kulturnämnden, samverkansmodellen (via modern)	327,0		327,0	327,0	327,0
Folkhögskolor (budgeteras på förvaltningen)	96,2		96,2	96,2	96,2
Krisberedskap		4,5	4,5	4,5	4,5
RS Bidrag från MSB (PKMC och Säkerhet)	0,7		0,7	0,7	0,7
Bidrag till arbete med långtidsarbetslöshet					
Summa Övriga	423,9	4,5	428,4	428,4	428,4
SUMMA riktade statsbidrag	1 693,9	770,6	2 371,5	2 205,2	2 089,7

Fördelning av de specialdestinerade statsbidragen till hälso- och sjukvården görs enligt följande:

	2018	2019	2020
HSS	1289,51	983,76	898,76
HSN	683,6	660,1	629,6
	1973,1	1643,9	1528,4

Pensionskostnadernas utveckling

Pensionskostnaderna beräknas öka med 248,2 mnkr. jämfört med beräkningen i den fastställda budgeten. Dessa är beaktade i de ekonomiska ramarna.

Regionfullmäktige avsatte 2005 medel för kommande pensionsåtagande med 480 mnkr. Under 2018 men även under planperioden beräknas pensionskostnaderna öka, varför det finn skäl att ianspråkta avsatta medel.

Statsbidrag patientnämnderna

Ny lagstiftning träder i kraft från och med 2018, vilket innebär att patientnämnderna övertar ansvaret för individärenden från Inspektionen för vård och omsorg. Regionen erhåller 3,3 mnkr inom ramen för de generella statsbidragen som kompensation för denna verksamhet.

Statsbidrag till läkemedel

Den nya överenskommelsen innebär för 2018 bidraget ökar från 4100 mnkr till 4265 mnkr. De ökade intäkterna är inarbetade i de totala ekonomiska ramarna. Statens krav beräknas till 60 mnkr och hanteras inom ramen för moderförvaltningen

Finansiering av framtidens vårdinformationsmiljö samt starkare IT-säkerhet

Regionen har inom ramen för överskottet från 2016 avsatt 1,4 mdkr för planering och genomförande av den så kallade Framtidens vårdinformationsmiljö. Regelbunden avrapportering av arbetet och användningen av de avsatta resurserna ska ske i syfte att uppnå uppsatta mål och effektivt utnyttjande av resurserna. Behov av ökade resurser för driftsättning och andra åtgärder ska aktualiseras i särskilt ordning och efter att noggrann bedömning har gjorts.

Vad gäller behov av utökade IT-säkerhetsåtgärder ska relevant kostnadsunderlag tas fram innan beslut om ökade resurser kan fattas. I denna redovisning ska också ingå vilka kostnadsbesparande åtgärder som kan och ska vidtas inom VGT IT och övriga IT-verksamheter.

Förändring av regionbidrag till nämnder och styrelser

Nedan redovisas de förändringar i regionbidraget till nämnder och styrelser som föranleds av detta förslag till tilläggsbudget.

Regionstyrelsen

- Anslaget för vård av flyktingar/asylsökande på 214 mnkr överförs till hälso- och sjukvårdsstyrelsen. Dessa ska fördelas enligt den ordning som tillämpades för 2017.
- Regionstyrelsen tillförs 4,5 mnkr för ökad verksamhet inom krisberedskap.
- Regionstyrelsens ram sänks med 100 mnkr för finansiering av tilläggsbudgeten.

Hälso-och sjukvårdsstyrelsen

- För finansiering av forsknings verksamhet inom tandvård tillförs 15 mnkr. Medlen ska oavkortat fördelas ut till verksamheten.

- Specialdestinerade statsbidrag på 82,5 mnkr till första linjens psykiatri samt avseende riktade insatser för psykisk hälsa för ungdomar tillförs styrelsen.
- Avsatta medel på 214 mnkr för flyktingar/asylsökande överförs till styrelsen för vidare fördelning enligt den modell som tillämpades för 2017.
- Hälso- och sjukvårdsstyrelsens ram sänks med 100 mnkr för finansiering av tilläggsbudgeten.

Hälso- och sjukvårdsnämnderna

- Nämnder tillförs 200 mnkr. 2018, 200 mnkr 2019 och 100 mnkr 2019. Medlen fördelas enligt resursfördelningsmodellen. Specialdestinerade statsbidrag på 683,5 mnkr för 2018, 660,1 mnkr 2019 och 629,6 mnkr för 2010 tillförs nämnden enligt resursfördelningsmodellen. De totala tillskotten ser ut enligt följande:

Statsbidrag				Tillskott							
	Andel				Andel						
Norra	17,108%			Norra	17,108%						
Västra	20,417%			Västra	20,417%						
Gbg	32,407%			Gbg	32,407%						
Södra	13,451%			Södra	13,451%						
Östra	16,617%			Östra	16,617%						
	2018	2019	2020		2018	2019	2020				
Balopp	683,5	660,1	629,6	Balopp	100	200	100				
SUMMA											
Fördelning	2018	2019	2020	Fördelning	2018	2019	2020	Fördelning	2018	2019	2020
Norra	116,933	112,92908	107,712	Norra	17,108	34,216	17,108	Norra	134,041	147,146	124,820
Västra	139,550	134,772617	128,5454	Västra	20,417	40,834	20,417	Västra	159,967	175,607	148,962
Gbg	221,502	213,918607	204,0345	Gbg	32,407	64,814	32,407	Gbg	253,909	278,733	236,441
Södra	91,938	88,790051	84,6875	Södra	13,451	26,902	13,451	Södra	105,389	115,692	98,138
Östra	113,577	109,688817	104,6206	Östra	16,617	33,234	16,617	Östra	130,194	142,923	121,238

- Nämnderna ska aktivt bidra till att sjukhusens ekonomi stabiliseras.

Patientnämnderna

- Nämnder tillförs 3,3 mnkr för det ökande ansvaret.

Regionutvecklings- och kulturkommittén

Integrationsuppdraget till nämnderna förutsätts ske inom ramen för befintliga ekonomiska ramar.

Moderförvaltningen

- Moderförvaltningen bidrar med 200 mnkr för finansiering av tilläggsbudgeten.

Resultat

Efter justeringarna enligt ovan uppvisas en ekonomi i balans. Resultaten för 2019-2020 bör dock ses som preliminära och är beroende av hur de slutliga prioriteringarna i budget 2019 och planperioden 2020-2021 kommer att se ut.

	2018	2019	2020
Resultat	23,7	285,5	584,3

Regionbidrag

	Budget 2018		Plan 2019		Plan 2020	
	Regionbidrag	Riktat statsbidrag	Regionbidrag	Riktat statsbidrag	Regionbidrag	Riktat statsbidrag
Hälsa- och sjukvård	41 143,8	1 973,1	42 390,1	1 643,9	43 337,9	1 528,4
Hälsa- och sjukvårdsstyrelsen	10 272,5	1 289,5	10 678,0	983,8	10 891,5	898,8
Hälsa- och sjukvårdsnämnderna	30 871,2	683,6	31 712,1	660,1	32 446,4	629,6
Norra hälsa- och sjukvårdsnämnden	5 281,4	116,9	5 425,3	112,9	5 550,9	107,7
Södra hälsa- och sjukvårdsnämnden	4 152,5	91,9	4 265,6	88,8	4 364,4	84,7
Östra hälsa- och sjukvårdsnämnden	5 129,9	113,6	5 269,6	109,7	5 391,6	104,6
Västra hälsa- och sjukvårdsnämnden	6 303,0	139,6	6 474,7	134,8	6 624,6	128,5
Göteborgs hälsa- och sjukvårdsnämnd	10 004,4	221,5	10 277,0	213,9	10 514,9	204,0
Regionutveckling	6 730,2	423,2	6 997,8	423,2	7 310,7	423,2
Regionutvecklingsnämnden	791,2	0,0	807,0	0,0	823,2	0,0
Miljönämnden	99,7	0,0	101,7	0,0	103,8	0,0
Kulturnämnden	1 150,2	423,2	1 173,2	423,2	1 196,6	423,2
Kollektivtrafiknämnden	4 600,4	0,0	4 825,4	0,0	5 094,9	0,0
Folkhälsokommittén	45,9	0,0	46,8	0,0	47,7	0,0
Kommittén för mänskliga rättigheter	42,8	0,0	43,7	0,0	44,5	0,0
Serviceverksamheter	210,7	0,0	212,1	0,0	216,3	0,0
Fastighetsnämnden	167,0	0,0	167,5	0,0	170,8	0,0
Servicenämnden	24,5	0,0	25,0	0,0	25,5	0,0
Nämnd Hälsan & stressmedicin	19,3	0,0	19,6	0,0	20,0	0,0
Regiongemensamt	4 094,0	138,2	4 020,0	138,2	4 408,7	138,2
Regionfullmäktige	82,9	0,0	84,6	0,0	86,3	0,0
Regionstyrelsen	2 192,3	138,2	2 221,1	138,2	2 265,5	138,2
Regionstyrelsen	1 545,1	138,2	1 576,0	138,2	1 607,6	138,2
Personalutskottet	647,1	0,0	645,1	0,0	658,0	0,0
Revisorskollegiet	24,3	0,0	24,8	0,0	25,3	0,0
Patientnämnderna	24,7	0,0	25,2	0,0	25,7	0,0
Arkivnämnden	34,0	0,0	33,5	0,0	34,2	0,0
Koncernbanken	-397,6	0,0	-397,6	0,0	-397,6	0,0
Moderförvaltningen	2 133,3	0,0	2 028,4	0,0	2 369,4	0,0
Summa	52 178,6	2 534,5	53 620,0	2 205,3	55 273,8	2 089,8

Resultaträkning och balansräkning

Resultaträkning (mnkr)	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter, exkl riktade statsbidrag	12 907,7	12 786,6	12 884,8
Riktade statsbidrag	2 534,5	2 205,3	2 089,8
Verksamhetens kostnader, exkl av- och nedskrivningar	-62 279,0	-63 586,2	-65 141,1
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 195,4	-2 239,5	-2 284,7
Verksamhetens nettokostnad	-51 566,7	-53 039,1	-54 541,0
Skatteintäkter	42 855,8	44 358,9	46 026,4
Kommunalekonomisk utjämning inkl generella statsbidrag	9 187,6	9 546,6	9 831,7
varav generella statsbidrag	4 493,0	4 428,0	4 362,7
Finansiella intäkter	53,0	54,1	55,2
Finansiella kostnader	-506,0	-635,0	-788,0
ÅRETS RESULTAT	23,7	285,5	584,3
Balansräkning (mnkr)	2018	2019	2020
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	37,0	36,0	35,0
Byggnader och Mark	16 899,0	19 167,0	21 435,0
Maskiner och inventarier	8 397,0	8 777,0	9 157,0
Finansiella anläggningstillgångar	258,0	258,0	258,0
Summa anläggningstillgångar	25 591,0	28 238,0	30 885,0
Bidrag till infrastruktur	492,0	449,0	406,0
Omsättningstillgångar			
Förråd	260,0	260,0	260,0
Kortfristiga fordringar	2 663,1	2 224,1	2 574,1
Kortfristiga placeringar	10 570,0	9 275,0	9 084,0
Kassa och bank	500,0	500,0	500,0
Summa omsättningstillgångar	13 993,1	12 259,1	12 418,1
SUMMA TILLGÅNGAR	40 076,1	40 946,1	43 709,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Årets resultat	23,7	285,5	584,3
Övrigt eget kapital	8 067,0	8 090,7	8 376,2
varav resultatutjämningsreserv	165,0	165,0	165,0
Summa eget kapital	8 090,7	8 376,2	8 960,5
Avsättningar			
Avsättning pensioner	18 053,0	19 509,0	21 580,0
Övriga avsättningar	1 349,0	1 349,0	1 349,0
Summa avsättningar	19 402,0	20 858,0	22 929,0
Skulder			
Långfristiga skulder	1 437,0	1 437,0	1 437,0
Kortfristiga skulder	11 146,4	10 274,9	10 382,6
Summa skulder	12 583,4	11 711,9	11 819,6
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	40 076,1	40 946,1	43 709,1